

АНОТАЦІЯ

Кім О.О. «Музично-естетичне виховання учнів початкової школи Республіки Корея (друга половина ХХ – початок ХХІ століття)» – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», за галуззю знань 01 «Освіта/педагогіка» – Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди МОН України, Харків, 2020.

Дисертація є історико-педагогічним дослідженням музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея у другій половині ХХ – початку ХХІ століття. Наукова новизна та теоретичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вперше у вітчизняній педагогічній думці відповідно до соціально-політичних, соціально-економічних та педагогічних детермінант здійснено цілісний аналіз питань музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея у другій половині ХХ – початку ХХІ століття. Аналіз енциклопедично-довідникової літератури, праць науковців та розкриття сутності основних дефініцій «естетика», «музична естетика», «виховання», «естетичне виховання», «музично-естетичне виховання», «початкова школа» дозволили зосередитися на ключовій дефініції дисертаційного дослідження «музично-естетичне виховання учнів початкової школи Республіки Корея» як цілеспрямованому процесі використання музичного мистецтва у формуванні в учнів 1-6 класів здібності сприймати та оцінювати прекрасне, гармонійне в мистецтві та природі, здатності активною творчою діяльністю привносити естетичне у власне життя та побудову гуманного суспільства.

Вивчення ступеня наукової розробки проблеми засвідчило, що в науковій та історико-педагогічній літературі накопичено певний обсяг знань з питань музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея у другій половині ХХ – початку ХХІ століття. Встановлено, що досліджувана

проблема набула наукової розробки наприкінці ХХ ст. та початку ХХІ ст., яка здійснювалась за наступними напрямками: дослідження філософських чинників впливу на формування освітньо-виховної системи в Кореї; статті, монографії, дисертації, у яких визначено особливості початкової освіти в Кореї; праці загально-педагогічного характеру щодо завдань і змісту музичної освіти та виховання в Республіці Корея; роботи, у яких аналізується сучасний стан музично-естетичного виховання учнів Республіки Корея; наукові розвідки, які містять порівняльний аналіз музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея та інших країн світу; публікації, у яких наголошується на доцільності впровадження корейського досвіду в освітньо-виховні процеси інших країн. Відзначено, що серед вітчизняних педагогів найбільш близькою, майже ідентичною до південнокорейської як за філософсько-теоретичними засадами, так і за засобами практичної реалізації, є виховна система В. Сухомлинського.

У процесі наукового пошуку з'ясовано, що питання впливу музики на естетичне виховання дітей набули актуальності ще з давніх часів і ґрунтувались на цінностях конфуціанської філософії. Виконання пісень, гімнів, гра на народних корейських інструментах, танці, ігри в обов'язкових традиційних релігійних і королівських церемоніях, обрядах, у яких брали участь діти, опанування їх змісту, форми, музичних засобів (мелодія, ритм, тембр звучання) привчало їх до краси музичного мистецтва, його переживання, усвідомлення значущості музики у повсякденному житті. Піднесенню ролі музики в естетичному вихованні дітей сприяв період правління короля Седжонга – автора спеціальної системи нотного запису. Ідеї Седжонга про музичну освіту знайшли висвітлення у роботі з дев'яти томів Акхак Квебом (Основи музичної науки) – першій в Кореї енциклопедії, відкритті шкіл Соданг. Розвитку музично-естетичного виховання дітей в Кореї сприяло поширення християнства та діяльність місіонерів, що призвело до створення різних типів початкових шкіл, запровадження занять співом; прийняття Законів освітньої політики Чосон, у яких урокам музики приділялось все більше уваги. У часи

колоніального правління Японії основні напрями розвитку освітньої системи (1910-1945 рр.) визначалися прийняттям указів генерал-губернатора «Про освіту в Кореї» тощо, які мали статус вищих законодавчих актів. З'ясовано, що сучасна структура музично-естетичного виховання не за змістом, але за формою склалася в колоніальний період.

Зважаючи на соціально-економічні та суспільно-політичні зміни в Республіці Корея, зміст законодавчих актів та нормативних документів, науково обґрунтовано чотири етапи музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): перший етап (1948 – 1962 рр.) – закладання юридичної основи музично-естетичного виховання учнів початкової школи в Південній Кореї після Другої світової війни; другий етап (1963 – 1980 рр.) – відновлення національних традицій в музично-естетичному вихованні; третій етап (1981 – 1996 рр.) – активний розвиток системи музично-естетичного виховання та розширення його доступності; четвертий етап (1997 – 2020 рр.) – удосконалення змісту і структури музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея.

Встановлено, що термін навчання у початковій школі складає 6 років із значною часткою годин для предметів естетичного спрямування; цільові установки естетичного (і в першу чергу – музично-естетичного) виховання у Республіці Корея не обмежуються розвитком музичного смаку або професійних навичок у виконанні чи створенні музики, а передбачають формування морально досконалої особистості, яка керується нормами музичної гармонії, естетичного порядку у родинних стосунках і будь-яких сферах діяльності: науковій, виробничій, соціальній.

Узагальнено досвід музично-естетичного виховання учнів початкової школи в Республіці Корея у другій половині ХХ – початку ХХІ століття. Встановлено, що у 1-2 класах (нижчий рівень початкової школи) музично-естетичне виховання здійснюється в рамках навчального циклу «Радісне життя», який поєднує спорт, музику і мистецтво; у 3-6 класах музично-

естетичне виховання відбувається в рамках інтегрованого предмету «Музика. Мистецтво». Значну роль у музично-естетичному вихованні учнів початкової школи країни відіграє опанування вибіркових дисциплін, що внесені до навчального плану. У 3-4 класах (середній рівень початкової школи) – «Музика і життя», «Музика і кар'єра», що мають загальний характер; у 5-6 класах (вищий рівень початкової школи) поглиблено вивчаються: «Історія музики», «Теорія музики», «Сольфеджіо», «Мажорна музика», «Хор і ансамбль», «Практика виконання», «Музика і медіа», «Естрада». Зазначено, що окрім формування необхідних вмінь та навичок безпосередньо в активній творчій діяльності, музично-естетичне виховання молодших школярів в Республіці Корея ставить за мету культивування в учнів естетичного, перш за все через музичні образи, сприйняття явищ природи, суспільства, національної культури, історії, звичаїв та обрядності разом із повагою до культури і мистецтва народів світу. Встановлено, що педагоги-науковці в Республіці Корея у своїх теоретичних і експериментальних розробках вважають за необхідне надалі розвивати процеси інтеграції (поєднання) і конвергенції (злиття) навчально-виховного контенту в початковій школі з підвищенням ролі музично-естетичної складової практично в усіх напрямках навчальної і виховної діяльності.

Проаналізовано систему підготовки вчителів з музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея, визначено типи закладів педагогічної освіти, наведено перелік програм з підготовки та підвищення кваліфікації вчителів музики.

На основі аналізу теорії і практики музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея окреслено перспективи його використання у навчально-виховному процесі вітчизняних закладів загальної середньої освіти.

Досліджено практику музично-естетичного виховання у Харківській спеціалізованій школі I-III ступенів № 181 «Дьонсурі». Констатовано, що форми і методи музично-естетичного виховання у школі «Дьонсурі» органічно поєднують традиції української і корейської виховної системи; через участь в

аудиторних і позакласних музично-виховних заходах сприяють позиціонуванню учнів як невід'ємної частини української нації із збереженням і пропагандою найкращих елементів традиційної корейської культури. Встановлено, що хід та результати роботи дозволяють зробити висновок про те, що включення музично-естетичного компонента в інтегровані навчальні та виховні заходи не тільки стимулюють естетичний розвиток особистості учнів, але й сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу з інших предметів – у повній відповідності до аналогічних експериментів у виховній галузі Республіки Корея; спрямованість музично-естетичного виховання молодших школярів у школі «Дьонсурі», форми, методи, засоби і інструменти, які використовуються, значною мірою співпадають з аналогічними в освітній системі Республіки Корея; презентації досвіду музично-естетичного виховання у школі «Дьонсурі» на науково-практичних конференціях різного рівня сприяють впровадженню цього досвіду у початкових класах інших шкіл м. Харкова і України.

Практичне значення отриманих результатів роботи полягає в тому, що обґрунтовані в ході наукового пошуку теоретичні положення та висновки щодо музично-естетичного виховання учнів початкової школи Республіки Корея у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття, форми, методи і види навчально-виховної діяльності, включення елементів музично-естетичного виховання в інтегровані форми навчально-виховної діяльності окреслюють можливості для поліпшення якості навчально-виховної роботи у вітчизняній початковій школі на сучасному етапі.

Матеріали дисертації впроваджено в освітній процес Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (довідка № 01-13/524 від 06.10.2020 р.); навчально-виховний процес Харківської спеціалізованої школи № 181 «Дьонсурі» з поглибленим вивченням корейської мови і культури (довідка № 258 від 07.10.2020 р.); освітній процес Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського (довідка № 01-12/01/25/1176 від 22.10.2020 р.).

Ключові слова: початкова школа, виховання, музична естетика, музично-естетичне виховання, конфуціанство.

SUMMARY

Kim O.O. «Music-aesthetic education of primary school students in the Republic of Korea (second half of XX – early XXI century)» – Qualifying scientific work published as a manuscript.

Thesis for a Doctor of Philosophy Degree in the specialty 011 «Educational, Pedagogical Sciences», in the field of knowledge 01 «Education / Pedagogy» – Kharkiv National Pedagogical University. MES of Ukraine, Kharkiv, 2020.

The dissertation is a historical and pedagogical study of musical and aesthetic education of primary school students in the Republic of Korea in the second half of XX – early XXI century. The scientific novelty and theoretical significance of the results is that for the first time in the domestic pedagogical thought in accordance with socio-political, socio-economic and pedagogical determinants a holistic analysis of music and aesthetic education of primary school students in the second half of XX – early XXI century has conducted. Analysis of encyclopedic reference books, works of scientists and revealing the essence of the basic definitions of «aesthetics», «musical aesthetics», «education», «aesthetic education», «music and aesthetic education», «primary school» allowed to focus on the key definition of dissertation research «musical and aesthetic education of primary school students of the Republic of Korea» as a purposeful process of using musical art in the formation of students in grades 1-6 ability to perceive and appreciate the beauty, harmony in art and nature, the ability to actively engage in aesthetic creativity and build a humane society.

The study of the degree of scientific development of the problem has shown that a certain amount of knowledge on music and aesthetic education of primary school students in the Republic of Korea in the second half of XX – early XXI century has been accumulated in the scientific and historical-pedagogical literature. It is established that the researched problem acquired scientific development at the end

of the XX century and the beginning of the XXI century, which was carried out in the following areas: study of philosophical factors influencing the formation of the educational system in Korea; articles, monographs, dissertations, which identify the features of primary education in Korea; works of general pedagogical nature on the tasks and content of music education and upbringing in the Republic of Korea; works in which the current state of musical and aesthetic education of students of the Republic of Korea is analyzed; scientific researches, which contain a comparative analysis of musical and aesthetic education of primary school students in the Republic of Korea and other countries; publications emphasizing the expediency of introducing the Korean experience into the educational processes of other countries. It is noted that among the domestic teachers the closest, almost identical to the South Korean one both on philosophical-theoretical bases, and on means of practical realization, is V. Sukhomlinsky's educational system.

In the process of scientific research it was found that the question of the influence of music on the aesthetic upbringing of children has become relevant since ancient times and was based on the values of Confucian philosophy. Performing songs, hymns, playing Korean folk instruments, dancing, playing in the obligatory traditional religious and royal ceremonies, rituals in which children participated, mastering their content, form, musical means (melody, rhythm, timbre) taught them to the beauty of musical art, its experience, awareness of the importance of music in everyday life. The role of music in the aesthetic upbringing of children was promoted during the reign of King Sejong, the author of a special notation system. Sejong's ideas on music education were covered in nine volumes by Akhak Quebom (Fundamentals of Music Science), Korea's first encyclopedia, the opening of Sodang schools. The development of musical and aesthetic education of children in Korea was facilitated by the spread of Christianity and the activities of missionaries, which led to the creation of various types of primary schools, the introduction of singing classes; the adoption of the Joseon Laws of Educational Policy, in which more and more attention were given music lessons. During the colonial rule of Japan, the main directions of development of the educational system (1910-1945) were determined by

the adoption of decrees of the Governor-General «On Education in Korea», etc., which had the status of higher legislation. It was found that the modern structure of musical and aesthetic education is not in content, but in form formed in the colonial period.

Given the socio-economic and socio-political changes in the Republic of Korea, the content of legislation and regulations, four stages of musical and aesthetic education of primary school students in the Republic of Korea (second half of XX – early XXI century) were scientifically substantiated: the first stage (1948 – 1962) – laying the legal basis for musical and aesthetic education of primary school students in South Korea after World War II; the second stage (1963 – 1980) – the restoration of national traditions in music and aesthetic education; the third stage (1981 – 1996) – active development of the system of music and aesthetic education and expansion of its accessibility; the fourth stage (1997 – 2020) – improvement of the content and structure of musical and aesthetic education of primary school students of the Republic of Korea.

It is established that the term of study in primary school is 6 years with a significant proportion of hours for subjects of aesthetic orientation; target settings of aesthetic (and primarily – musical-aesthetic) education in the Republic of Korea are not limited to the development of musical taste or professional skills in performing or creating music, but provide for the formation of a morally perfect personality guided by the norms of musical harmony, aesthetic order in family relations and any areas of activity: scientific, industrial, social.

The experience of musical and aesthetic education of primary school students in the Republic of Korea in the second half of the XX – early XXI century is summarized. It is established that in grades 1-2 (lower level of primary school) music and aesthetic education is carried out within the educational cycle «Joyful Life», which combines sports, music and art; in grades 3-6 music and aesthetic education takes place within the integrated subject «Music. Art». A significant role in the musical and aesthetic education of primary school students in the country is played by the mastery of elective subjects included in the curriculum. In 3-4 grades (middle

level of primary school) – «Music and Life», «Music and Career», which have a general character; in grades 5-6 (higher level of primary school) in-depth study: «History of Music», «Music Theory», «Solfeggio», «Major Music», «Choir and Ensemble», «Practice», «Music and Media», «Stage». It is noted that in addition to the formation of necessary skills and abilities directly in active creative activity, musical and aesthetic education of primary school children in the Republic of Korea aims to cultivate aesthetic in students, primarily through musical images, perception of nature, society, national culture, history, customs and rituals along with respect for the culture and art of the peoples of the world. It is established that teachers-scientists in the Republic of Korea in their theoretical and experimental developments consider it necessary to further develop the processes of integration (combination) and convergence (merger) of educational content in primary school with increasing the role of musical and aesthetic component in almost all areas of education and educational activities.

The system of teacher training in music and aesthetic education of primary school students of the Republic of Korea is analyzed, the types of pedagogical education institutions are determined, the list of programs for training and advanced training of music teachers is given.

Based on the analysis of the theory and practice of music and aesthetic education of primary school students in the Republic of Korea, the prospects of its use in the educational process of domestic secondary schools are outlined.

The practice of music-aesthetic education in Kharkiv Specialized School of Grade I-III № 181 «Cheongsuri» was investigated. It is stated that the forms and methods of music-aesthetic education at the «Cheongsuri» School organically combine the traditions of the Ukrainian and Korean educational systems; through participating in classroom and extracurricular music activities, they help to position students as an integral part of the Ukrainian nation while preserving and promoting the best elements of traditional Korean culture. It is established that the course and the results of the work allow to conclude that the inclusion of a music-aesthetic component in integrated training-educational activities not only stimulate the

aesthetic development of the personality of students, but also contribute to better assimilation of educational material from other subjects – in full accordance with similar experiments in the educational field of the Republic of Korea; the orientation of the music-aesthetic education of the younger students at the «Cheongsuri» School, the forms, methods, tools and instruments used are largely in line with those in the educational system of the Republic of Korea; presentations of the experience of music-aesthetic education at the «Cheongsuri» School at scientific and practical conferences of various levels contribute to the implementation of this experience in the elementary classes of other schools in Kharkiv and Ukraine.

The practical significance of the results obtained is that theoretical provisions and conclusions on musical and aesthetic education of primary school students in the Republic of Korea in the second half of XX – early XXI century, forms, methods and types of educational activities, inclusion elements of music and aesthetic education in integrated forms of educational activities substantiated in the course of scientific research outline opportunities to improve the quality of educational work in the domestic primary school at the present stage.

The materials of the dissertation were introduced into the educational process of the Municipal Institution «Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy» of the Kharkiv Regional Council (reference № 01-13/524 dated 06.10.2020); educational process of Kharkiv specialized school № 181 «Dyonsuri» with in-depth study of Korean language and culture (reference № 258 dated 07.10.2020); educational process of V.O. Sukhomlinsky Mykolayiv National University (reference № 01-12 / 01/25/1176 dated 22.10.2020).

Keywords: elementary school, education, music-aesthetics, musical-aesthetic education, Confucianism.

Список публікацій здобувача за темою дисертації

1. Кім О.О. Аксіологічні аспекти музично-естетичного виховання у середній освіті Республіки Корея [текст] / О.О. Кім // Зб. наук. праць «Педагогіка та психологія». – 2018. – Вип. 60. – Харків: ХНПУ. – 2018. – С.

2. Кім О.О. Естетизм античної та середньовічної філософії Кореї та його музична компонента [текст] / О.О. Кім // Science Review, № 5(12), June 2018, Vol. 2. – Warsaw: RS Global. – 2018. – P. 7-13. – Режим доступу: <http://archive.ws-conference.com/wp-content/uploads/pw0911.pdf>

3. Кім О.О. Музично-естетичне виховання в освітніх системах В.О. Сухомлинського і Республіки Корея [текст] / О.О. Кім // Науковий вісник Микол. нац. ун-та ім. В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки: зб. наук. пр. – № 3 (62), вересень – 2018, Т. 1. – Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського. – С. 68-74

4. Кім О.О. Передісторія формування сучасної системи музично-естетичного виховання молодших школярів в Республіці Корея [електронний ресурс] / О.О. Кім // Інженерні та освітні технології. – Т. 7. – № 2. – Кременчук: КрНУ. – 2019. – С. 38-49. – Режим доступу: <https://pdfs.semanticscholar.org/6d54/bdf3510c1077f0aa3a063c940ffcb141882c.pdf>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Кім О.О. Ідеологія естетичного порядку Конфуція в системі музично-естетичного виховання в Республіці Корея [текст] / О.О. Кім // Матеріали ІV наук.-практ. конф. «Філософія освіти як складова успішних посттоталітарних трансформацій». – 6-7 грудня 2019. – Харків: ХНПУ. – 2019. – С. 58-60

2. Кім О.О. Музично-естетична складова інтеграційних процесів в Україні і Республіці Корея [текст] / О.О. Кім // Матеріали міжнарод. наук. конф. «Нова українська школа: теорія і практика реалізації інтегрованого підходу». – травень 2018. – Тернопіль: Вектор. – 2018. – С. 266-271.

3. Кім О.О. Огляд етапів становлення музичної освіти в Кореї від середньовіччя до середини ХХ століття [текст] / О.О. Кім // II International Scientific and Practice Conference «International Trends in Science and Technology». – Science Review, № 3(10), March 2018, Vol. 6. – Warsaw: RS Global. – 2018. – P. 46-50

4. Kim O.O. Music-Aesthetic Education of Primary School Children In

Kharkiv Specialized School of I-III Degrees № 181 “Cheongsuri” / O.O. Kim //
Матеріали міжнародної наук.-практ. конф. «Педагогіка мистецтва для
культурного зростання особистості впродовж життя». – 7-9 листопада 2019.
– Мелітополь: Мелітопольський держ. педагог. ун-т ім. Богдана
Хмельницького. – 2019. – С. 55-58